

עם הפנים צפונה

מערך לשיחת מפקד עם מפקדים: משימת ההגנה בגבול הצפון

המפקד,

יחידתך מצטרפת כעת למשימת ההגנה בגבול הצפון. חזית זו הושפעה מאד מהמלחמה בעזה, ובה לחימה מתמשכת בין כוחות צה"ל לחזבאללה. מטרת המערך שלפניך להכין את הכוחות למשימת ההגנה הזו.

מעביר: מג"ד/מ"פ

קהל יעד: מ"פ/מ"מ/מ"מ"כים

מטרת על: המפקדים יכירו את האתגרים הערכיים הצפויים במשימת ההגנה בצפון ואת המצופה מהם במסגרת ההתמודדות עמם.

מטרות ביניים:

1. המפקדים יתארו את תמונת המצב העדכנית בגזרת הצפון.
2. המפקדים יסבירו את האתגרים הצפויים בלחימה בגזרה הצפונית.
3. המפקדים יסבירו את הדגשים הערכיים המצופים מהם בעת הזו לצורך העמידה במשימה ומימוש מטרות המלחמה.

מבנה המערך:

- חלק א': פתיחה והצגת מטרות ומבנה השיחה
- חלק ב': שיח מפקדים - איסוף תובנות מרכזיות + עיבוד משותף
- חלק ג': סיכום ביניים
- חלק ד': להכיר את האויב והגזרה
- חלק ה': סיכום מפקד

חלק א': פתיחה והצגת מטרות ומבנה השיחה - הגדר במילותיך את מטרות השיחה, הכללים הנהוגים בה וכן את המסגרת לשיחה (זמנים, הפסקות וכו').

הסבר:

בימים אלו אנו מצטרפים למשימת ההגנה בגבול הצפוני, בו מתנהלת מלחמה בעצימות משתנה מול חזבאללה מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל". לצד הבהרת הרעיון המבצעי ופירוט המשימות עלינו להכין את פקודינו לאתגרים הצפויים לעמוד בפנינו ולחזק בקרבם את הבנת ההקשרים הרחבים של המשימה, נוכח מטרות המלחמה.

סקור בפני המפקדים את תמונת המצב הכללית בתקופת המשימה -

1. סקירת הפעילות המבצעית ו/או האימונים השונים שביצעה היחידה בשנה האחרונה.
2. סקירת מלחמת 'חרבות ברזל' - על בסיס סקירת חיל החינוך להשתלשלות האירועים והישגי צה"ל (סקירה מתעדכנת)

עם הפנים צפונה

חלק ב': שיח מפקדים - איסוף תובנות מרכזיות + עיבוד משותף

בקש מכל מפקד לאתר אירוע משמעותי אחד מפעילות היחידה שאפשר לשאוב ממנו כוחות למשימה החדשה.

שאל:

1. מה האתגרים העומדים בפנינו במשימת ההגנה בגבול? – האם אלו אתגרים חדשים עבורנו?
2. מה נדרש מאיתנו כדי לעמוד במשימה הניצבת בפנינו כעת?
3. מה איכויות שגילינו בחיילינו בפעילות/באימונים האחרונים? מה החוזקות שלהם?

חלק ג': סיכום ביניים

סכם תוך התייחסות לדגשים הבאים:

- **פעולה נחושה** – בעוד המלחמה בדרום מתאפיינת בלחימה התקפית עצימה, הרי שבצפון מאפייני הלחימה בשלב זה הם שונים – הגנה חזקה בקו הגבול ותקיפות עוצמתיות באש ומהאוויר מול כוחות חזבאללה. עד כה מנע צה"ל סיכל מספר חדירות מחבלים בגבול, פגע בתשתיות טרור בדרום לבנון וחיסל מחבלי חזבאללה רבים.
- **תובנת המשימה** – חשוב להבהיר כי בירור תובנת המשימה קשה ומורכב יותר בהגנה מאשר בהתקפה: עמידה ממושכת בקו ההגנה מול תוקפנות וירי מקשה על הכוחות, ונדרשת הבנה של ההקשרים הרחבים של המשימה כדי להכיל את המורכבות הזו.
- **שחיקה** – מאמץ הגנה מתאפיין בשחיקה מוגברת לאור אופי המשימה. תגובה מהירה של המפקדים לכשלים מקצועיים וערכיים של החיילים וניתוח מידי שלהם ימנע (או לפחות יצמצם) אירועים חריגים.
- **התנהגות סיכונית** – כמאמר חז"ל "בטלה מביאה לידי שעמום, שעמום מביא לידי חטא". שגרת פעולה החוזרת על עצמה מזמנת הצפה של רגשות מחוויית העבר, העלולה להתבטא בהתנהגות סיכונית בעיקר בסביבה האזרחית: נהיגה בשכרות, שימוש בחומרים מסוכנים, התנהגות אלימה וכו'.
- **מיקום המפקד** – תכנון ראוי של מיקום המפקד, בכל מרחבי החיים של החיילים, יניב שליטה טובה באופן בו מתבצעות המשימות וכן במזעור אירועים שליליים – מבצעיים וערכיים.

עם הפנים צפונה

חלק ד': להכיר את האויב והגזרה - הסבר: בחלקו הראשון של המערך עסקנו בזיהוי האתגרים למשימה בגבול הצפון, ובאיכויות הנדרשות להתמודדות עמם. מטרת החלק הזה של המערך הוא ליישר קו בינינו על הידע הדרוש לביצוע המשימה.

שאל את המפקדים:

1. מיהו ארגון הטרור חזבאללה? מהן שאיפותיו?
2. מדוע המלחמה מול החמאס עוררה גם את גבול הצפון? מה הקשר בין חמאס לחזבאללה?

אסוף תשובות ולאחר מכן הסבר:

- **חיזבאללה** (= מפלגת הא-ל) הוא ארגון טרור אסלאמיסטי שהוקם ב-1982 על ידי קבוצה של פעילי טרור שיעים שזכו לחסות איראנית. הארגון שואף להשליט שלטון מוסלמי שיעי על כלל המזרח התיכון, כולל מדינת ישראל (ועל כן שואף להשמידה). לשיטתו הגשמת מטרותיו אינה ניתנת לפשרה, ולמימושן הוא פועל באלימות קשה. הוא מקבל לגיטימציה לפעולתו מן ההנהגה הדתית-פוליטית של איראן שלהנחיותיה תוקף דתי מחייב עבורו.
- חיזבאללה הוא ארגון טרור שיעי לבנוני ואילו חמאס ארגון טרור סוני פלסטיני, ולהם תפיסות עולם שונות ביחס לאסלאם בכלל ולמאבק בישראל בפרט. אולם כנגד מדינת ישראל, בהכוונה ובמימון איראני, הם משתפים פעולה. יצוין שחיזבאללה הכריז בעבר על כוונה לפעול בצפון בדומה למתווה פעולת חמאס במתקפת הפתע של השבעה באוקטובר, באמצעות כוחות הקומנדו שברשותו ("כוח רדואן"). מאז ראשית המלחמה נפגעו מחבלים רבים מכוחות עילית אלו במהלך ניסיונותיהם לפגוע ביעדים ישראליים.

שאל את החיילים:

1. מתי הייתה הפעם האחרונה שבה מדינת ישראל נלחמה מול חיזבאללה?
2. מה היו תוצאות המלחמה ההיא?

אסוף תשובות מהחיילים ולאחר מכן הסבר:

הפעם האחרונה שבה אירעה לחימה בעצימות גבוהה מול חיזבאללה הייתה במלחמת לבנון השנייה (בשנת 2006). מלחמה זו נפתחה לאחר שכוחות חיזבאללה פגעו בסיוור צה"ל וחטפו לשטח לבנון שני חיילי צה"ל. במהלך הלחימה תקף חיל האוויר את מעוזי חיזבאללה בדרום לבנון ובביירות, בעיקר ברובע הדאחייה, וכוחות יבשה פעלו כנגד מוצבי חיזבאללה ומרכזיו. ביבשה התנהלו קרבות עזים במארון א-ראס, בבינת ג'בל ובאזור הסאלוקי, בהן הצליח צה"ל לפגוע במאות מחבלים. מנגד חיזבאללה ירה לעורף ישראל ובעיקר לצפון הארץ ולאזור חיפה. בעקבות המלחמה קיבלה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 1701 לפיה ייסוג צה"ל מדרום לבנון וחיזבאללה יסוג מצפון לנהר הליטני, ובמרחב יתפרס כח מתוגבר של יוניפי"ל. אכיפתה של החלטה זו במרחב נשחקה בשנים האחרונות, והנוכחות הצבאית של חיזבאללה בדרום לבנון הלכה וגברה.

הסבר לחיילים על המצב הנוכחי הקיים בשטח:

ישראל 2024 - מצב מלחמה: עם תחילת המלחמה פונו יישובים רבים לאורך הגבול וחיזבאללה תוקף בירי תמ"ס ונ"ט לאורך כל הגזרה. צה"ל מפעיל אש ותוקף בעומק לבנון מטרות טרור, ומסב נזק גדול לאויב תוך חיסול פעילי טרור רבים בשטחו. הלחימה בגזרה זו הולכת ומתעצמת מדי יום. במערכה זו פעלו כוחות רבים, בעיקרם כוחות מילואים, שעיבו את ההגנה בגבול ופעלו כנגד האויב. בשלב זה, אנו עוברים להמשיך את משימותינו במלחמה בגזרה זו ונחליף חלק מכוחות המילואים שעשו עבודה חשובה ומשמעותית.

עם הפנים צפונה

חלק ה': סיכום מפקד

נסכם כעת את המערך - עם הפנים קדימה לאתגרים הצפויים לנו בתקופה הקרובה:

- **האמונה בצדקת הדרך** - אנו נלחמים למען מטרת צודקת וברורה: הגנה על מדינת ישראל, הכרעת האויב והשבת החטופים.
- גם בגזרה הצפונית יש לחימה מול אויב בשלושת החודשים האחרונים. **תכלית משימתנו היא לאפשר את חזרת תושבי הצפון לבתיהם, לשיקום שגרת חייהם ולספק להם ולכל מדינת ישראל תחושת ביטחון בכל הנוגע לגזרה זו.** עלינו לפעול למנוע מארגון הטרור חזבאללה לפגוע בכוחותינו או לייצר איומים כנגד אזרחי ישראל. עד כה, ההגנה החזקה בגזרה מנעה מהחזבאללה יכולת להגיע להישגים משמעותיים במלחמה, והוא איבד פעילים רבים.
- **הגאווה ביחידה, בצה"ל ובמדינת ישראל,** הדגש את ההערכה הגדולה על פעילותם ומסירותם עד כה ואת התמיכה הציבורית הגדולה בהם מכל גווי הציבור הישראלי.
- במהלך כל הפעילות שלנו כאן נקפיד על **הרעות, הלכידות ואחוות הלוחמים שבתוכנו.** נשאב את כוחנו מאחדותה של החברה הישראלית, המחבקת אותנו, נושאת אלינו את עיניה ומצפה שנממש את ייעודנו בכדי שיוכלו האזרחים, התושבים והמשפחות לעצב עתיד טוב יותר במדינת ישראל כולה.
- חזבאללה נחשב לארגון טרור-צבאי מבוסס בכל הנוגע לאמצעים וליכולות. אסור לנו להיות יהירים ולזלזל בו. גם אם נהיה בקור מקפיא, אחרי תקופת המתנה ארוכה, **אסור לנו להרפות את ידינו.** ועלינו להיות מוכנים בכל עת לכל תרחיש, גלות נחישות ודבקות במשימתנו לאור המטרה ולהקפיד על קיום הפקודות, הנהלים והדריכות מבצעית.
- הפעילות בצפון מתקיימת **במרחב פעולה קרקעי מאתגר,** המתאפיין בטופוגרפיה מורכבת, בייעור רב, במיעוט צירי גישה ובמרחבי תנועה גדולים.
- **המשימה עלולה להיות שוחקת וחזרתית** - אנו נדרשים לסבלנות ואורך רוח. מוטלת עלינו **המחויבות והאחריות** לזהות נקודות תורפה במערך ההגנה שלנו ולפעול באופן תדיר לתיקון. המקצועיות שלנו במשימה דורשת **עמידה מתמדת על המשמר.** האויב צופה בנו וממתין לרגע בו תתערער הדריכות המבצעית כדי שיוכל לפגוע בנו. על כל אחד מאיתנו מוטלת האחריות לעשות הכל כדי למנוע זאת, ככל שיידרש.
- אנו נלחמים מול אויב שפועל להחליש את כוח ההרתעה של ישראל במרחב שבו היא מתקיימת. עמידה מוצלחת במשימת ההגנה חשובה לא רק כדי להגן על תושבי הצפון, **אלא גם כדי למנוע מהאויב הישגים תודעתיים.**
- עלינו להיות דרוכים כל העת לשינוי המשימה שלנו. החזית הרגישה מחייבת אותנו להיות ערוכים **למעבר מהיר מהגנה להתקפה,** במקרה ונדרש לכך.
- על אף פינוי היישובים בקו העימות, הרי שנפגוש במרחב אזרחים ישראלים שעליהם אנחנו מגינים. ייתכן וחיילך יחשפו לאמירות ביקורתיות ומורכבות מתושבי האזור בכל הנוגע לתחושת הביטחון שלהם בעת הזו. **צה"ל הוא צבא ממלכתי** הפועל מעל כל מחלקות ציבוריות. יש לזכור כי אנו נציגי צה"ל, ולצד האמפתיה שעיש להפגין כלפי התושבים, תפקידנו אינו להסביר את צה"ל ואת פעולותיו. הימנעו מוויכוחים פוליטיים ואידיאולוגים וייצגו את צה"ל במשימותיו מתוך שליחות ומקצועיות.

עם הפנים צפונה

מערך לשיחת מפקד עם חיילים: משימת ההגנה בגבול הצפון

המפקד,

יחידתך מצטרפת כעת למשימת ההגנה בגבול הצפון. חזית זו הושפעה מאד מהמלחמה בעזה, ובה מתקיימת לחימה מתמשכת בין כוחות צה"ל לחזבאללה. בהתאם, לצד הבהרת הרעיון המבצעי ופירוט המשימות עליך להכין את פקודיך לאתגרים הצפויים לכם ולחזק בקרבם את הבנת ההקשרים הרחבים של המשימה, נוכח מטרות המלחמה. מטרת המערך שלפניך להכין את הכוחות למשימת ההגנה הזו.

מעביר: מ"פ/מ"מ

קהל יעד: חיילים

מטרת על: החיילים יכירו את האתגרים הערכיים הצפויים במשימת ההגנה בצפון ואת המצופה מהם במסגרת ההתמודדות עמם.

מטרות ביניים

1. החיילים יתארו את תמונת המצב העדכנית בגזרת הצפון.
2. החיילים יסבירו את האתגרים הצפויים בלחימה בגזרה הצפונית.
3. החיילים יסבירו את הדגשים הערכיים המצופים מהם בעת הזו לצורך העמידה במשימה ומימוש מטרות המלחמה.

מבנה המערך:

חלק ראשון: עם הפנים צפונה - סקירת תמונת המצב הנוכחית וסקירת רקע קצר על האויב והגזרה ומשמעויותיה לאתגרים העומדים בפנינו.

חלק שני: ישראל במלחמה - הצגת האתגרים ודרכי התמודדות.

חלק שלישי: סיכום המפקד - עם הפנים קדימה, בדגש על תובנת המשימה ומבט להמשך.

חלק א': משנים כיוון

א. סקור בפני פקודיך את תמונת המצב בעת הזו:

- לאורך שבועות ארוכים של לחימה ברצועת עזה השיג צה"ל הישגים רבים: השתלטות על מעוזי חמאס בכל רחבי רצועת עזה, חשיפת המנהרות והשימוש הציני של המחבלים בבתי-חולים ובתשתיות אזרחיות, איסוף חומר מודיעיני רב-ערך, השמדת תשתיות טרור וחיסול מחבלים.
- חיילי צה"ל פעלו בנחישות ובמקצועיות לאור ערכי צה"ל. חתרו למגע וניצחו בקרבות פנים אל פנים תוך הסבת אבדות רבות לאויב.
- במהלך לחימתנו בעזה, התנהלה כל העת חזית נוספת בגבול הצפון - מול ארגון הטרור חיזבאללה.

עם הפנים צפונה

ב. רקע קצר על האויב - ארגון הטרור חיזבאללה

שאל את החיילים:

1. מיהו ארגון הטרור חיזבאללה? מהן שאיפותיו?
2. מדוע המלחמה מול החמאס עוררה גם את גבול הצפון? מה הקשר בין חמאס לחיזבאללה?

אסוף תשובות ולאחר מכן הסבר:

- **חיזבאללה** (= מפלגת הא-ל) הוא ארגון טרור אסלאמיסטי שהוקם ב-1982 על ידי קבוצה של פעילי טרור שיעים שזכו לחסות איראנית. הארגון שואף להשליט שלטון מוסלמי שיעי על כלל המזרח התיכון, כולל מדינת ישראל (ועל כן שואף להשמידה). לשיטתו הגשמת מטרותיו אינה ניתנת לפשרה, ולמימושן הוא פועל באלימות קשה. הוא מקבל לגיטימציה לפעולתו מן ההנהגה הדתית-פוליטית של איראן שלהנחיותיה תוקף דתי מחייב עבורו.
- חיזבאללה הוא ארגון טרור שיעי לבנוני ואילו חמאס ארגון טרור סוני פלסטיני, ולהם תפיסות עולם שונות ביחס לאסלאם בכלל ולמאבק בישראל בפרט. אולם כנגד מדינת ישראל, בהכוונה ובמימון איראני, הם משתפים פעולה. יצוין שחיזבאללה הכריז בעבר על כוונה לפעול בצפון בדומה למתווה פעולת חמאס במתקפת הפתע של השבעה באוקטובר, באמצעות כוחות הקומנדו שברשותו ("כוח רדואן"). מאז ראשית המלחמה נפגעו מחבלים רבים מכוחות עילית אלו במהלך ניסיונותיהם לפגוע ביעדים ישראליים.

שאל את החיילים:

1. מתי הייתה הפעם האחרונה שבה מדינת ישראל נלחמה מול חיזבאללה?
2. מה היו תוצאות המלחמה ההיא?

אסוף תשובות מהחיילים ולאחר מכן הסבר:

הפעם האחרונה שבה אירעה לחימה בעצימות גבוהה מול חיזבאללה הייתה במלחמת לבנון השנייה (בשנת 2006). מלחמה זו נפתחה לאחר שכוחות חיזבאללה פגעו בסיוור צה"ל וחטפו לשטח לבנון שני חיילי צה"ל. במהלך הלחימה תקף חיל האוויר את מעוזי חיזבאללה בדרום לבנון ובבירות, בעיקר ברובע הדאחייה, וכוחות יבשה פעלו כנגד מוצבי חיזבאללה ומרכזיו. ביבשה התנהלו קרבות עזים במארון א-ראס, בבינת ג'בל ובאזור הסאלוקי, בהן הצליח צה"ל לפגוע במאות מחבלים. מנגד חיזבאללה ירה לעורף ישראל ובעיקר לצפון הארץ ולאזור חיפה. בעקבות המלחמה קיבלה מועצת הביטחון של האו"ם את החלטה 1701 לפיה ייסוג צה"ל מדרום לבנון וחיזבאללה יסוג מצפון לנהר הליטני, ובמרחב יתפרס כח מתוגבר של יוניפי"ל. אכיפתה של החלטה זו במרחב נשחקה בשנים האחרונות, והנוכחות הצבאית של חיזבאללה בדרום לבנון הלכה וגברה.

חלק ב': ישראל במלחמה - הצגת האתגרים ודרכי התמודדות

הסבר: עם תחילת המלחמה פונו יישובים רבים לאורך הגבול וחיזבאללה תקף בירי תמ"ס ונ"ט לאורך כל הגזרה. צה"ל הפעיל אש ותקף בעומק לבנון מטרות טרור, הסב נזק גדול לאויב וחיסל פעילי טרור רבים בשטחו. הלחימה בגזרה זו הולכת ומתעצמת מדי יום. כוחות רבים, בעיקרם כוחות מילואים, עיבו את ההגנה בגבול ופעלו כנגד האויב. בשלב זה, נחליף את כוחות המילואים בגיזרה ונשמש ככוח המגן בצפון ונהיה דרוכים ומוכנים לכל משימה אליה נדרש.

עם הפנים צפונה

האתגרים הצפויים לנו בתקופה הקרובה:

- חיזבאללה נחשב לארגון צבאי מבוסס יותר מאשר חמאס בכל הנוגע לאמצעים וליכולות. אסור לנו להיות יהירים ולזלזל בו. אסור שפעילות השגרה המתמשכת בתנאי אקלים לא נוחים, תרפה את ידינו. עלינו להיות מוכנים בכל עת לכל תרחיש, ולהקפיד על קיום הפקודות, הנהלים והדריכות מבצעית.
- הפעילות במרחב שונה מזו אליה התרגלנו בחודשים האחרונים בעזה. **מדובר במרחב פעולה קרקעי שמתאפיין בצמחייה צפופה ובשטח יחסית פתוח.**
- **המשימה עלולה להיות שוחקת וחזרתית** - אנו נדרשים לסבלנות ואורך רוח. מוטלת עלינו **המחויבות והאחריות** לזהות נקודות תורפה במערך ההגנה שלנו ולפעול באופן תדיר לתיקונן. המקצועיות שלנו במשימה **דורשת דריכות מבצעית גבוהה**. האויב צופה בנו וממתין לרגע בו תתערער הדריכות המבצעית כדי שיוכל לפגוע בנו. על כל אחד מאיתנו מוטלת האחריות לעשות הכל כדי למנוע זאת.
- אנו נלחמים מול אויב שפועל להחליש את כוח ההרתעה של ישראל. עמידה מוצלחת במשימת ההגנה הכוללת דריכות מבצעית חשובה לא רק כדי להגן על תושבי הצפון, אלא גם כדי למנוע מהאויב הישגים תודעתיים.

שאל את החיילים: כיצד לדעתכם נוכל להתמודד עם האתגרים הללו? מה אנו צריכים בעת הזו?

שאל:

כיצד לדעתכם נוכל להתמודד עם האתגרים הללו? מה אנו צריכים בעת הזו?

עם הפנים צפונה

חלק ג': סיכום המפקד - עם הפנים קדימה

סכם תוך הדגשת ההיבטים הבאים:

- **האמונה בצדקת הדרך** - אנו נלחמים למען מטרת צודקת וברורה: הגנה על מדינת ישראל, הכרעת האויב והשבת החטופים.
- בגזרה הצפונית יש לחימה עצימה בשלושת החודשים האחרונים. **תכלית משימתנו היא לאפשר את חזרת תושבי הצפון לבתיהם, לשיקום שגרת חייהם ולספק להם ולכל מדינת ישראל תחושת ביטחון בכל הנוגע לגזרה זו.** עלינו לפעול למנוע מארגון הטרור חיזבאללה לפגוע בכוחותינו או לייצר איומים כנגד אזרחי ישראל. עד כה, ההגנה החזקה בגזרה מנעה מהחיזבאללה יכולת להגיע להישגים משמעותיים במלחמה, והוא איבד פעילים רבים.
- **הגאווה ביחידה, בצה"ל ובמדינת ישראל,** הדגש את ההערכה הגדולה על פעילותם ומסירותם של חייליך עד כה ואת התמיכה הציבורית הגדולה בהם מכל גווני הציבור הישראלי.
- במהלך כל הפעילות שלנו כאן נקפיד על **הרעות, הלכידות ואחוות הלוחמים שבתוכנו.** נשאב את כוחנו מאחדותה של החברה הישראלית, המחבקת אותנו, נושאת אלינו את עיניה ומצפה שנממש את ייעודנו בכדי שיוכלו האזרחים, התושבים והמשפחות לעצב עתיד טוב יותר במדינת ישראל כולה.
- **הפעילות המשולבת והמתואמת של כל חלקי הצבא בסדיר ובמילואים בגזרות השונות כאגרוף מלוכד היא סוד כוחנו.** העמידה האיתנה של צה"ל בצפון אפשרה עד כה את המשך הפגיעה הקשה בחמאס בדרום וגבתה מחירים משמעותיים מחיזבאללה בצפון.
- נגלה **סבלנות ואורך רוח** - נזכור כי לפנינו דרך ארוכה ונפעל בהתאם לערכי צה"ל וכשהמשימה תמיד ראשונה לנגד עינינו. זירת הצפון היא זירה רגישה, ועלולה להתלקח לכדי מלחמה בהיקף מלא בכל רגע - נהיה נכונים תמיד לצאת למתקפה, להלום באויב ולהדוף אותו.
- על אף פינוי היישובים בקו העימות, הרי שנפגוש במרחב אזרחים ישראליים שעליהם אנחנו מגינים. ייתכן וחייליך יחשפו לאמירות ביקורתיות ומורכבות מתושבי האזור בכל הנוגע לתחושת הביטחון שלהם בעת הזו. הדגש כי **צה"ל הוא צבא ממלכתי** הפועל מעל כל מחלקות ציבוריות. יש לזכור כי אנו נציגי צה"ל, ולצד האמפתיה שעיש להפגין כלפי התושבים, תפקידנו אינו להסביר את צה"ל ואת פעולותיו, הימנעו מוויכוחים פוליטיים ואידיאולוגים וייצגו בכבוד את צה"ל.

”רעות לוחמים היא ודאי פסגת הרעות. בלעדיה- אי אפשר להגשים מאומה. כי ההגשמה דורשת תמיד התאמצות משותפת של אנשים, הבנת המגמה, הכנה נפשית. כדי לבנות יחד משהו, להגשים רעיון משותף כלשהו, נחוץ שכל אחד מהבונים יהיה אדריכל, יכניס את גוונו שלו לבניין אך יוותר- מאידך- על מה שיש לוותר למען ההרמוניה השלמה של הבניה.

שבעתיים נחוצה רעות ללחימה. לחימה בעד רעיון- היא הגשמתו, היא אף בניה של עתיד טוב יותר. ולבניין זה משמשות כלבנים גופות רעים. ומלט לבניין- דם אחים לרעיון. האיש העומד לצדך ומוכן לחפות עליך בגופו, המוכן לשאתך על כפיו בסכנת מוות, המוכן ליפול לצדך למען הקמת אותו בניין שרק על ידי לחימה אפשר להקימו- הוא הוא הרע.

רעות יש לטפח. לרעות- צריך לחנך. יש להדגיש את יום המבחן בכל ימות השנה ולהעמיק חשוב והרגש ודעת שהחבר לידך הוא אחיך במובן העמוק ביותר, אחיך למעשה, למסירות, לנכונות. אחוות לוחמים, רעות לוחמים, היא יסוד היסודות של החיים: הנפש של אחים לוחמים.”

(ינואר 1946, "מסביב למדורה"/ יצחק שדה - מפקד הפלמ"ח הראשון)